

Felvidéki Híradó.

A felvidéki magyar közművelődés szolgálatában álló társadalmi hetilap.

MEGJELENIK: MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Révész Lajos.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.</p>	<p>Társ szerkesztő: Fehér János.</p>	<p>HIVATALOS HIRDETESEK DIJA 100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 kralt több.</p>
--	---	---	--

A tót gyermekek telepítése.

(F.) Midőn a F. M. K. E. programjába felvette a szegény és árva tót gyermekeknek Alföldre való telepítését egészen humánus célt vélt cselekedni.

Szándéka az volt, hogy az inséges éjszakai vármegyék elhagyott és nyomorúságban tengődő sarjait a jövőnek megmentse. Bár tudta, hogy ezen eljárása épúgy nagy szegyet út a felvidéki nemzetiségiek fejébe, mint néhány év előtt a trencsénmegyei gyermekeknek hasonló Alföldre való telepítése. S éppen azért hangsúlyozta, hogy a letelepített gyermekek felett felügyeletet fog gyakorolni.

Az egyesület a felügyeletet aként gyakorolja, hogy az elhelyezendő gyermekek számára helyet szerez, azokat felügyelet mellett saját, esetleg a befogadó alföldiek költségén vasutallal helyre viteli; ott a gyermekek a hatóság által egészen jóhözmenőleg átadatatlannak a jelentkezőknek, a kik névaláírásukkal kötelezik magukat, hogy a gyermekeket rendszeren ellátják és ruházzák, a rendes és ismétlődő iskolába járatják, a leendő iparosokat pedig a saját költségükre felszabadják. Hogy pedig a befogadók csakugyan eleget tegyenek ígretésüknek, a városi közigazgatás egyttal a tót gyermekek külön gyámjaitól és gondnokaitól nevezetnek ki, kötelességükké tétetvén a gyermekeket két

helenkint meglátogatni, őket helyléltük felül kikérdezni, s ha szüksége mutatkozik, más felfogadóról gondoskodni.

A tót gyermekeknek Hajdu-Böszörményben történt fogadtatását egyik szállítónány vezetője ekként írja le: »A vasuti állomáson már vagy huszan várakoztak ránk; mire pedig a városházára értünk, vagy szöztöven kísérőnk volt. Egy-egy gyermeket hárman is kapacitáltak, hogy jöjjön hozzájuk. Minden gyermek, a ki iparoshoz akart szegődni, szabadon választhatott magának mesterséget és akadt bizony gyerek, a ki 8—8 nap mulva más meg más mesterhez kívánczolt, míg végre megletszet neki egyik mesterség. Bármilyen kemény próbára tette is a gyermeki szeszély az intézők türelmét, a derék és humánus városi tanács mindig készséggel teljesítette a gyermekek kíváncságát. A jómódu böszörményieknek ambícióját képezvén egy-egy szegény tót gyermek felnevelése, hogy ilyenhez juthassanak, többen 1—3—5 frttal beléptek a F. M. K. E. tagjai sorába«

Hogy ezen telepítésnek üdvös következményei el nem maradhatnak, mindenki belátja, csak azok nem, a kik ebben a dologban a fajbeli foglalkozás veszélyét látják. És ebben van is valamelyes ok a desperatióra, de ennek el kell törpülnie, ha tekintetbe vesszük a telepitett gyermek-

nek ugy az erőteljesebb kifejlődésre való lehetőségét, valamint az élethez való előkészítést. Hiszen köztudomású dolog, hogy az Alföldön a tót gyermekek nemcsak testi erőben fogják idővel felülmúlni hasonkoru otthon maradt társaikait, hanem elfogják sajátítani azt a nemes szorgalmat és igyekezetet is, a mit az Alföldön manapság lehetetlen észre nem venni.

Az alföldi társadalom minden osztályában beállott ama nagy fordulat, melyre két évtized előtt még gondolni is alig mertünk. A munkakedv fokozásának és a kitarítás erősödésének napjai elérkeztek.

A huszadi század előszele, munkás kezek versenye, érdekcsoportok, új eszmék, új jelszavak és új erelmek keletkezése és térfoglalása, végül az a hit, mely minden forduló századnak nagy átalakító hatást tulajdonít, mindezek megadták az impulzust e fordulathoz a magyar népnél is.

Világos tehát mindenki előtt, a kit fajgyűlölet és féltékenység vakká nem tesz, hogy a telepítés a jelenben humánus intézkedés, a jövőt illetőleg pedig nemzetgazdasági szempontból előnyös helyzet készítették elő, melynek jóvoltát élvezni fogja a Felvidék is. Hiszen tudjuk, látjuk, hogy a szorgalom és igyekezet hiánya sok esetben előkészítője, meleg ágya az észlelhető nyomorúságnak. És így csak örövendie kell mindenkinek, ki a népet igazán szereti, hogy egy—két

évtized mulva friss szellemi felfogás és új világnézet, a körülményeket kihasználni tudó szorgalom, kitarítás és vállalkozó szellem sorozja le a bárgyuságot és a nembánomságot.

És végül tagadhatlan, hogy az Alföldről visszatérendő fiatalág, magával fogja hozni a magyar hazá és a nemzet iránti szeretet is, és így ezek erős támaszát lesznek ama meddő harcban, mely most nálunk folyamatban van.

Mert hiszen csak arról van szó a mai meddő harcban, hogy a magyar nemzet s intézményei ellen szított gyűlölet ellensúlyoztassék, egy bennünket szerető, velünk egyetérteni tudó értelmes tót nép segélyével. A mi pedig elég szerény kíváncság, ha tekintetbe vesszük amaz eszközöket és módokat, melyeket nálunk nagyobb nemzetek felhasználának nemzetük megerősítésére.

Pártoljuk tehát a telepítés eszméjét és járjunk kezére a F. M. K. E.-nek. A bejelentések eszközölhetők akár szerkesztőségünkben, akár a közigazgatási hatóság útján, a központi választmánynál Nyitrán.

Levelezés.

Zníováralja, 1892. aug. 28.

Kezembe vettem a zníováraljai m. k. állami tantóképezde értesítőt. A hit- és erkölcsfontat illetőleg vajmi keveset mondott a szerkesztő ur; talán nem talált semmi feljegyezni valót, vagy pedig megfelelke-

T Á R C A.

Aziz szultán áristomban.

Naszr-Eddin sáhnak, Perzsia fényes ábrázatu nagy urának, anyfi felesége szokott lenni, ahány napja van az esztendőnek. Akad köztük fölös számmal tejfehér nyakú, barsonypuha bőru, hosszú fekete pillajú európai, barna kabú, rövid dereku amerikai, mese-szerűen apró lábú kínai, sőt a legfröbbség egyen alól való, ébenfekete arcu vadasszony is. Az asszonyoknak kacsintani sem szabad másra, mint öre, ő pedig szabadon rendelkezik mindenikkel s azonkívül anyfi szép asszonyt ölelhet, amennyi csak a karjába fér.

Naszr-Eddin sáhnak, Perzsia híres don Juánjának, mindez kevés vala. Ott hagyta háremét, mint egy tündököl, mint napkelet kapuja; idegenre bíza dús államkincstárát, amely szing volt arannyal; bucsut vett harcias katonáitól, akiknek már a klasszikus korban világraszóló híre volt s bucsut vett alazatos, hűséges néptől is, amely elérzékenyülte kívánta neki, hogy Allah növesse hosszúra a szakállának az árnyékát. Egyetlenegy lényre volt szüksége, akivel európai felfogás szerint való boldog házasságetet elhessen. Azt kereste.

Szegény Naszr-Eddin sáh, bejárta a félvilágot, mint az üldözött vad, hogy almai tündéret megtalálhassa. Éjet-napot egyeztetve bujdosott, feressét, faradott, szomjazott, éhezett sokáig, anélkül, hogy celhoz jutott volna. Vegre, nagysokára, mégis si-

került felfedeznie az óhajta óhajtot egyetlen lenyt — otthon, Perzsiában, trónusának közvetlen közelében, ahol előbb is megtalálhatta volna. Akkor belátta, hogy ezért ugyan kar volt Indiának járni.

Szép volt a hölgy, büszke, fiatal és keccses. Szemének egy hunyorításával megvete a hatalmas, a rettenetes urat s hatalma alá kerítette az egész háremet. Abba ugyan be nem léphetett többé Naszr-Eddin sáh, de nem is vonta már oda semmi. A hetedik égnek minden öröme csak az imádotott hölgy körében nyílt az ő számára s volt esze, vagy szerencsége neki is, meg a nőnek is, hogy a boldogságot közönséges európai házassági szerattással aprópenézze ne valtsa. Európai értelemben vett »áldás« nem is követte ezt a frigyet, de a családí örökökből még kijutott a sáhnak; ott volt Aziz, egy csinos, értelmes-pajzán fücska, imádottjának az umokacsója. Ezt a fiut tekintették házasságk gyümölcsének.

Egy napon jövendőt is mondotta neki. A jövendőmondó azt jósolta, hogy a gyermek dalás ifjúva serdül s olyan világraszóló hős válik belőle, »milyet nem mutat fel a perzsa története. Ez azonban csak úgy teljesülhet, ha Aziz mindvégig megtudja tartani magának a sáh kegyét. Viszont a sáh bú nélkül el holta napjait, ami csak a saját kíváncságra következik el, ha Azizt folytonosan maga mellett tartja s nem lankadó szeretettel biztosítja hűséget. Mihelyt ez a viszony megbotnik, előbb Aziz s utána nemsokára a sáh is elpusztul.

Sokszor föl'elt, meg lement e jóslat óta a prófeta napja s Aziz, aki időközben szultán lett, mindig ott volt a sáh oldalán. Ifjúvá ugyan nem serdült még, de már kamazdosott s alítólag titkos pillantásokat vetett partfogójának teljesen átalakult, érintetlen tisztaságban ragyogó és fejlődő háremre felé. Sőt egy ízben az is megtörtént, hogy ennek a csinosan berendezett hetedik menyországnak egyik tubafaja árnyékában addig turbékkolt, amíg az eros, de már deresedő Naszr-Eddin sáh rajta nem érte és a fülcimpájánál fogva el nem vezette onnan.

U y kell lennie, hogy ezzel Aziz szultán nagyménének megtört a varázsa és a sáhnban fölöbredt a régi sáh, aki anyfi feleséget óhajt, ahány napja van az esztendőnek, mert az »egyetlen«-el szakított, a harem kormányzasának a jogától megfosztotta, Aziz szultán urat pedig Teheran városában áristomba tette. Nyilván a gondoskodott, hogy mit ér neki a bú nélkül való élet Aziz mellett, ha az ő számára nyíló örömeket Aziz szakítja le.

A perzsiájúságok, amelyeknek a sáh legutóbbi európai körútja óta felsőbb rendelkezésre nagyon megsaporodott a száma, hitelt követelő alakban azt írják ugyan, hogy Aziz szultán fogságba helyeztetése valami puskapor miatt történt, amelyre a nyílt szemű gyermek a parisi anarkisták divatjának a hatása alatt »merényletesdt« jatszott a sáh közelében s hatalmas partfogójának megpörkölte egy kicsit a szakállát; de a szomszédos államok egyik-másik liberálisabb

hírlapja komolyan emlegeti a hárembeli tubafat, meg az Aziz szultán fület s az egész esetet az alatt a cím alatt közli, hogy: »Cherchez la femme.«

E szerint Aziznak csak a paradicsomból való kitiltás után jutott eszébe az »anarkia«.

Ha ez így van, nehezen fog egyhamar kiszabadulni a teheráni áristomból. És a sáh, ha Aziz nélkül sokáig nem esik baja, verheti falba a fejét s tépheti prófeta szakállait, hogy a jövendőmondónak felült, legszebb férfikorát a hetedik égne kívül töltötte el s valamiképp egykor Indiának bujdosott egy zép leányért, akit végre is otthon talált meg, Európában kereste a bú nélkül való élet fakavart erőjétéményét, a mikor ott Ázsiában az igazi öröm szédítő illata, édes tövisű rózsái közt övig gazdálhatott volna.

S ha komolyan vesszük; akkor sem lesz igaza Naszr-Eddin sáhnak. Ra is elkövetkenik egyszer az életkor tele, behint a fejt az egykedvűség szürke havával, szívét a nyugalom után való vagyakozás, a végős lemondás szendereivel. Akkor visszavagyk a bú nélkül való élet csendes örömeihez s ezek kianyában igazat fog adni a megbántott prófétának: az első tévedésnél nagyobb a második; de a harmadik — az meg a másodiknál is nagyobb.

A sokoldalúság.

Abban az időben élünk, a melyben legkevesebbet érönek tekintjük az ezermestereket. Ha mag Jaius Caesar állitana is ei-

zett. Hogy képezi hitnár van, a ki teljesíti hitoktatói kötelességét, azt mindenki tudja; de mi tanítatik, melyek a veszerkönyvek, mi a tananyag felosztása, mi kívánatik tulajdonképen a hittanítástól stb., ennek árva szócska sinosen szentelve.

Azonban van mégis egy fórum, a hol ez ügyben a valóságnak megfelelőleg többet is lehet előhozni — s ez a mi kedves Híradónk! Mondják, hogy a zúnió képeze nem eléggé vallásos. Igaz-e ezen régi előítélet?

Alólrított részt mint püspöki hitbiztos, részint mint a tanügynek ószinte barátja, ezen intézetben többször megszokott fordulni. Elterjedt hírekkel szemben szeret tapasztalatokat, nemkülönben a főt egyházmegyei hivatalhoz általam betérészett évi kimutatások alapján kijelentem, hogy én e tekintetben csak örvéndetes felvilágosítást tudok bemutatni. Igazolják azt a következő adatok:

A zúnió képeze növendékei mult isk. év végén 67-en voltak; tulajdonképen 55. kath., szám szerint 53 + 2 gör. kath. — 55. A vallástani tárgyak tiszt. Benisek Imre hitoktató által hetenként, ezen módon adattak elő:

Hétfőn d. u. 2—3-ig I., II. és III. osztályban tanítottak az ó- és új-szövetség történetét, Róder kézikönyvi nyomán.

Csütörtökön d. e. 8—9-ig a II. és III. osztályban a r. k. Egyház története Ivanovits János tankönyvei alapján. Ugyanezen a napon 9—10-ig a III. osztályban a »Hitemlézstan elemei« adatok elő Fonyó Pál kézikönyve szerint.

Pénteken 8—9-ig a IV. osztályban a Gregorin énekek beemléztetése Zsasskovszky »Manuale Liturgicum«-ja alapján. A gyakorlat, valamint az áll. leányiskolában hetenként kétszer tartottak a vallástani oktatás. Minden vasár- és ünnepnapon az összes növendékek részt vettek az istentiszteleten és a körmenetekben; hetköznapi azonban csak azok, kik az istentiszteletnél kiszolgáltak és orgonálva enekeltek. A tanulók tanulmányi előmenetelükre nézve részint jeles, részint dícséretes osztályzatot nyertek, kik megfelelő erkölcsi magamagviselést, mi a tanárikar gondozásának kiváló tárgyát képezi. A rom. kath. vallású tanulók a vallási gyakorlatokat és ajátosságokat a szokott időben és módon — karácsony és húsvétkor — pontosan és rendezetten teljesítik és teljesíteni fogják. Az iskolai év zsept. 3-án vette kezdetét Vénisanete-vel. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a lefolyt tanév Te Deum-mal rekesztett be. Ime az isteni félelem, a vallás-közelezi ábrák, melyekben megszárdítja az intézet a gondjaira bizott ifjú sárjádékat. Ennek csak úgy kell lenni, mert azt is tudjuk, hogy a tudás mindenkinek jó és üdvös, de nem tesz ki mindent, mert val-

lás nélkül nincs felvilágosultság, nincs tudomány, nincs erényesség, nincs nevelés, és Franke Agoston állítja: »az Isten dicsőségét mindig végül odú tekintése a tantó a nevelésben.« Nem-e legzsebb jelmondata volna ez minden tanítónak?

A hitoktató viselt fáradsága után élvez évi 150 forint, ha ez éppen élvezetnek mondható; magától értetk. hogy pótlékrol szó se lehet. De se baj, hisz ő úgyis zúnió segédlekeszi minőségben van alkalmazva. A jesuiták távozása után a helytartótanács Zúnióváralján mindenkorra egy segédlekeszi állomást rendszeresített, kinek kötelességévé tette az alsó—aliás prépostsági templomban naponként végezni az istentiszteletet évi 63 ft azaz hatvanhárom ft illetékkel. A segédlekesz teljes ellátásáért s élemezéséért a plébánosnak szintén jár valami csekélység s mindig utólagosan, mert ez nem miniszteri gázi, hogy minden hónapban fel lehet venni. Szias é eltelte után folyamodtam a vallás és közoktatásügyi m. k. miniszterhez, mint nagylelkű kegyurambhoz, kegyeskednek úgy a plébános számára a segédlekesztási parányi összeget, valamint segédlekeszem évi illetékét a legkegyelmesebben felvinni, mert mire fordítsa a csekély hávi 5 forintját a Cooperator? czipőre? nem, ez Lessnerrel 7 ft 50 krba kerül; tehát mire? ... nem tudom; és a plébános saját kara nélkül nem adhat segédlekeszét teljes ellátást, élelmet, fűtést, világitást stb. mert ez mind pénzkiadásal jár.

Nappainkban, midőn a társadalom minden osztálya az állami és a magánhivatalnok fizetésjavítást, az iparosok és napszamosok, cselédek, munkások béremelését kívánják és nyerne, valóban méltó és igazságos, hogy a pap, ki a vallás szolgálatában felelősséget visel, az ő adózatát fel egész életet, jogos és államiak megfelelő javadalmazásban részesüljön.

De szép reményem megüszül. Magyarázata nagyon egyszerű. A jó miniszter az 1892. év 11,455 sz. a. kell rendelkezéssel vegyes nyilatkozni: *non possum surgere et dare tibi*; azaz hogy nincs költségvetési fedezet rendelkezésére. Ez tehát az osztó igazság? Ki nem akarna ennek kegyébe jutni? Ime annyire becsüljük a vallás szolgáit ha 100 év alatt sajátjából valamit kéri!...

Hanem azért se az egyik, se a másik nem éri magát elhagyatva. Valamint az ur az égi madarakat (volucis coeli) táplálja, a szép virágait ékesen ruhazza, úgy míg inkább gondoskodik mi rólunk. És ez a hit adja erőt mindenkinek, kik a hazában szereplnek. A hit adja erőt mindenkinek, kik a hazában szereplnek. A hit adja erőt mindenkinek, kik a hazában szereplnek. A hit adja erőt mindenkinek, kik a hazában szereplnek.

valóm van, mit elhalgatom nem szabad! A hazaszeretet vallására vonatkozólag egyebek között felemlítendőnek tartom hogy midőn 1890. évi október hó 6-án az aradi 13 honvédtörbörnek vértanú halálának emléke gyásztisztviszlettel által ünnepeztetett meg, ezen nemzeti ünnepegyen az egész képeze kegyeletes érdelettel részt vett. Iskolai ünnepeket tartott az ifjuság Széchenyi István 100-ik születésének évfordulóján, a f. é. koronázási jubileum napján, mely időt méltó módon hála-istentiszteletre használta fel; és valahányszor Ő felsége a király névünnepeát ültük, a növendékek a tanári testülettel élükön jelennek meg az Ur házában, mit csak dícséretre méltóan lehet felelmeini.

Az intézet történetéhez tartozik, hogy ft. Bende Imre püspök ur Ő méltósága, megfénket három évvel ezelőtt meglátogatta, teljesítvén főpásztori funkcióját a bér-málást, ez alkalommal szerencsétlente meg a képezet magas látogatásával, ennek be rendezését megfigyelésének alá vetette.

It el nem mulasztatom feljegyezni ama körülményt, hogy az intézet egy növendéke Cserny Imre, egyik áldottlelkű főpap jóvoltából — kirol 1890. Május hó 18-án több volt írva — négy éven át 336 forint kapott ösztöndíj.

Ezt a stipendiumot most megkapja Czinczik Gábor a turóc-szt-mártoni magy. kir. állami polgári iskola növendéke, annak reményében hogy varakozásunknak teljesen meg fog felelni, jól tudva, hogy: Szégyen le, ki lomhán vesztelget, dicsőség arra ki dolgozik.

Ezek után v.leménynyilvánításom oda terjed, hogy a helybeli állami tanítóképeze nyilvános erseítője a vallás és erkölcsi ügyekre vonatkozólag ószintebb valamost hozzon jövőre.

A mi szép, jó és hasznos szerepljen mindenitűn. Ez úgy is az intézet érdekében áll, kivánja a közönség, ohajta a mennyei pedagógus fenségessé szava és tana, mondva: »gyertylt nem gyujtanak, hogy véka alá tegyék, hanem a gyertyatartóra, hogy világoskodik mindközök, kik a hazában vannak, s így Virgilius szavaival a szerkesztőurat biztosítom, hogy: »semper honos nomenque tuum laudisq; manebunt.

Schultheisz Ferencz, esperes plébános a m. k. állami tanítóképeze püspöki biztosa.

Hogyan kell dezinficiálni.

Az orvosai utmutató könyvek gyűteményében megjelent egy »Hogyan kell dezinficiálni?« című füzet, melyet Pozsony város egészségügyi bizottságának megbízásából Pávay G. dr. és Dobrovits M. dr országos kórházi főorvosok szerkesztettek. A füzet utmutatókat ad a dezinficiálásra

vajjon a kint álló kocsis ázik-e vagy nem, hozzafog az oltzkódéshez.
— Esik-e odakint János?
— Hat, hogy ne esnek, nem hallja a ténstúr, hogy csak úgy zuhog? Mar borig aztam, csak szessen!
— Hm, hm! Megyek már!
Hej, de a csizma nem megy ám fel olyan könnyen, s jó időbe kerül, míg emlegetvén Nyíró uram szentet, mennyországot, örögöt poklot, végre valahára fel tudta húzni. De úgy okoskodott, hogy bizony a kocsis, ha van egy kis sütnivalója, hát itt hagyja, ki is szól ismét:
— Sötét van-e kint?
— Nem is söt a holdvilág, csak jöjjön!
— Megyek ne!
És csakugyan, meggyújtotta a lámpást, előszedte beretvát, érvágot olluít, kötöszerreit s kiballagott a pitvar ajtaja elé.
— János!
— It volnék!
— Fogja, aztán vigye előre a lámpást! Par fenez mulva csak a lámpa homályos fénye derengett e sötét utcán, mint valami lódercény, s négy láb egyenlőtlen csobogása hangzott túl a szakadó zápor zuhogásán.

A János kocsis is nagy ösmeretségben lehet a szentekkel, mert sorba foszokodik mindenkinek, hogy ilyen szép idővel tisztelik meg az ő éjszakai utazását.
Végre megérkeztek! Egyenesen az

néve és leírja a kolera betegségekének egyes stádiumait is.

A kolera kitöréseig elegendő — ugyan a füzet — ha a csatornákat, pócegödöröket, piszoárokat, trágya- és szemétdombokat, piaókokat, köztereket, árnyékszékeket és szennyes vízfolyásokat és a többi dezinficiáljuk s pedig legelőszörűben 20 százalék vasglicoldittal. Ha azonban már kitört, akkor vas-glic helyett, nemcsak a most fensorolt helyeket kell 5 százalék karbolsavoldattal pontosan és bőven dezinficiálni, hanem még a kolerabeteg szobáját, fehérruháit, ágyneműit és minden a kolerabeteg közömben fekvő tárgyat is.

A kolérának 3 fő stádiuma van. Az első stádiumban gyakori hasmenés van minden fájdalom nélkül. Ez a kolérás hasmenés.

A második stádiumban a hasmenések mindinkább gyakoriabbak, ezt követik aztán a hányás, gyengeség, nagy szomjuság és labikragöröcsök, úgy, hogy az a második stádium egészen a kolera képét nyújtja. A harmadik stádiumban a beteg meghidegül s nagy mértékben összeesik, az érves alig érezhető, s a beteg hangja sajátszerűen elváltozik, gyenge, a vizeletkiválasztás tökéletesen szünetel, göröcsök, hányás és rizlésterenászenetek gyakoriak. Ez a tulajdonképeni kolera.

A két első stádiumból a gyógyulás kellő orvosi seely mellett legtöbbszörre biztos, a harmadikban azonban ritka.

A kolera csak ritka esetben tör ki az emberen oly rohamosan, hogy néhány óra alatt halalt okozzon. Teljes kifejlődését legtöbbször napokig tartó hasmenés előzi meg s így a kolera orvoslásának első szabálya, hogy azok a betegek, kiknek kolerajárvány alkalmával a legecélyebb hasmenésük is van, azonnal az ágyba fektüdjenek és mindaddig maradjanak abban, míg hasmenésük tökéletesen meg nem szűnik.

A második szabály, hogy a hasmenés ideje alatt szigorú étrenddel kell tartani. Nyakos levesen, vizes boron vagy asványos vizen kívül semmit sem szabad a betegnek adni.

A harmadik szabály, hogy a hasra hideg borogatás alkalmazandó, a melyet meg akkor is kell folytatni, ha a hasmenéshez hányás is csatlakozik.

A lábak melegen tartása végett, a lábakra melegített téglatékat és lepedőket kell tennünk.

A gyötörő hányás és kínzó szomjuság ellen tanácsos, hogy a beteg jeget vagy fagylatot nyeljen, továbbá, hogy jégbe hűtött szénsavas italokat — pezsgőt vagy jeges szoda vízzel kevert charreusent vagy kognakot, továbbá asvány- és szódavizet, pezsgő bort, tisz a fris vizet, vagy

bőnk, azonnal rámondanak az ítéletet: »Ez az ember nagyon sokhoz ért, hadvézer, politikus, történetíró; ennyi sok egy embernek!«

A sokoldalúság ellen harcolók zászólvivő fennen hangoztatják: olyan ember, ki sok dolgot ért, alaposan semmit sem tud!

Pedig igaz-e ez? Nézzük csak a vargát, mikor »fajramt«-kor előszedi a »Budapest« vagy a »Kis Újság« kéthetes számat, nem a legnagyobb politikusi-e, nem megújító-e mondani előre, hogy a muszka csak az uborka-érest várja s azonnal Magyarországon terem.

S tudván több ilyen, vagy ehhez hasonló esetet, miért csodálkoztam volna rajta, mikor falunkban a következő céger tudókélt egy rozszant kapuja fölött:

Nyíró Zakariás,
borbély, fodrász, halottkém, és
állatorvos.

Hogy e sok mesterségek melyik ágában fejtték ki legnagyobb tevékenységét, nem tudom, mert a kissé jobb ízlésű emberek nem hagyják becses ábrázatukat olyan kézzel bepacsmagolni, mely talán egy negyedórával ezelőtt Isten tudja mifele halottat tapogattott. (Segédre ne gondoljanak, az nem tarthatott, kevés volt a »kunschaft«).

A borbélyásg tehát gyérül jóvedelmessétt.

Fodrászi minőségben pedig csak egyszer szerepelt minden esztendőben a midon Kobory és Vándorhegyi szántársulata bekapogtatott Dorogközre. Ilyenkor ő fodoritotta az egész őt tagtól álló szinesztruppot — egy nyolczvap krajcaros potya jégért. De az állatorvos úrnak zartszékeben van a helye!

Halottkém?... Hagyjuk, e mesterségtől félkoptott volna az álla.

Legjobban sikerült érvényesítenie az állatorvisi tudományát: Értett is hozzá! Fő elve volt, hogy eret vágott minden négy-labu állaton, s a tapasztalat bebizonyította, hogy ez operáció a legtöbb esetben segített, kivéve, ha a pacienseknek meg tetszett halni; de akkor is a gazda volt a hibás. Mert nem szolt pár nappal előbb.

De most meggyúlt am a baja! A dorogközi tisztelendő tehene nagyon beteg volt. Nem evett, nem ivott már három nap óta semmit. Eret is vágott már rajta kétszer, úgy, hogy a szegény állat alig birt a lábán állani a sok vérvesztéstől. De hat így használt!

Másnap, zivatáros, hideg éjszaka bekapogtat az ablakon hozza a pap kocsis.

— Ki az?
— En vagyok! Jöjjön hamar a ténstúr, odáig van a Csáko, man csak az imádság tartja benne a szusz.

Hm, hm, Megyek!
Ezután anélkül, hogy tördődnék vele,

10—15 csepp sósavval kevert vizet stb. igyek anyit, a mennyit csak kíván.

Az elhídeglő kolerabetegnek mindaddig kell adni erős, forró, fekete kávé, rumot, kognakot, váltogatva jégdarabokkal, míg annak teste meg nem lejár.

A kolerabeteg, a közéletben annyira divatos fodormenta, orosz, székfű, budafai, hársfavirág és citromfű stb. teákat az orvos megérkezéig, ha nem mutatkozott még hánys, ártalmól nélkül ihatják, bizonyos jelenlétben azonban nem tanácsos mivel azt csak fokozzák.

A kifejtett kol-ranál fődolog a szerzet nagyfokú nedvességét azolni, s a betegeket izzadtsába hozni. Eppen ezért a stádiumban a betegeknek folyton jeget, jégbe hűtött illokat, pezsgőt és ásványvizet kell adni s a testet jéges ruhával folytonosan dörzsölni. A lábikragöröcsök ellen az orvos megérkezéig szesz-dörzsöléseket kell alkalmazni.

Kolera ellen csak úgy lehet sikerrel védekezni, ha a hatóság intézkedések pontos betartás mellett mindenki meg saját maga is megteszi a szükséges dolgokat. Sőt jó, ha előre elkészül az ember, hogy ha eljön a veszély, neki ne ártasson. A háztartásba a legnagyobb tisztaság legyen, el kell távolítani mindent, a mi megromlhatná a levegőt.

Rendes és mérsékletes életmódot kell folytatni. A nehezen emészthető és a nyers táplálékokat, mint gyümölcsöt, főzeléket, tejet, sajtot, vaját kerülni kell és ha valaki emésztési zavarában szenved, azonnal forduljon orvoshoz tanácsért.

Ha már kolera-megbetegedés volt abban a helységben, a hol lakunk, akkor ne menjünk olyan helyekre, a hol sokan szoktak összegyűlni. Gyakran fürdőjünk és mosakodjunk, de sohasem nyilvános fürdőkben. Ivasra és az evőeszközök tisztítására egészen tiszta kútvizet használjunk s ha ilyen nincsen, akkor forraljuk fel a vizet, mielőtt használjuk. Folyóvizet ne használjunk.

Ha egyáltalán nincsen víz, akkor theát, levest stb. igyunk. A hamistalán vörös vagy fehér por mértékletes használata is ajánlatos. Koleraóppeket, melyek uton-utófény hirdetések és árulnak, ne vegyünk igénybe: ezek inkább ártnak, mint használnak.

A kinek olyan házban akad dolga, a hol kolera beteg van, az ott ne egyed és ne igyek semmit és míg kezét dezinficiál szerez meg nem mosta, addig ne érintse száját azokkal. A koleras betegek által bemocskolt tárgyakat el kell égetni vagy öt százalékos karbolsavval dezinficiálni kell azokat.

A kik a beteg szobájában gyorsabban megfordultak, azoknak, mielőtt ismét emberek közé mennek, ruháikat és fehérneműiket dezinficiálni kell.

Az általán használt dezinficiáló szer az öt százalékos karbolodát. Szublimátot dát csak orvosi rendelteté szabad használni. A falakat bemészéssel kell dezinficiálni. A betegek szalmazkáját és a matracokat el kell égetni.

Főtös még az is, hogy milyet kolera- vagy kolera-betegedést történt, azt azonnal jelentésük be a hatóságnak és mindenben szigorúan kövessék az orvosok tanácsait.

HIREINK.

— Athelyezés. Benicky Lajos znióvárjai képedi tanár saját kérérelme a losonci általani tanítóképződehez helyeztetett át rendes tanári minőségben s ezen új állását már el is foglalta. Hosszú évek során át működött a most távozó a vármegye tanügyének emelésén s ez idő alatt nemcsak tanítványai osztálatlan szeretettel bírta, hanem birta a társadalom becslését, osztálatan rokonszenvét is; és bár elhiszük, hogy athelyezése — minthogy ön maga kéri — előnyös rá nézve, mint illet, mindenki sajnálja fogja Turócban. Mi ösintén kívánjuk, hogy találjon Losoncon is olyan jó barátokra, mint a milyekkel Turócban bírt.

— A beiratások országsszerite megkezdődtek. Márton utcai is benepesültek a

hét végére s ismét a két hó előtti megszokott mozgalmak, kedves képe van a városnak. Érdekes látni azokat az izgatott alakokat, akik csoportosan haladnak az iskola felé, ahol a beiratások történnek, vagy keresik a szállást s tisztelt elállást a tanulóknak számára. Szerencsére, kezdenek már a jobb családok is megbarátítani az iskolát a gondolattal, hogy kosztos diákok tartassanak s így e tekintetben sokkal előnyösebb a helyzet mint mégosak néhány év előtt is volt. Eddig több, mint 300 tanuló iratoztak be.

— Kende Ferencz körmőcbányái főrealkolai tanár, lapunknak is érdemes munkatársa, kitől nem egy igen érdekes cikket volt szerencsénk közölhetni, hasonló minőségben Sopronba helyezetett át. Birjuk igéretet, hogy lapunkat onnan is félkersi kedves cikkeivel.

— A turóci tűzoltóság foparancsnoksága cfm alatt egy szépen, hafafas lendülettel írott cikket kaptunk, melyet — terjedelme miatt — nem közölhetünk szó szerént. Kezde került a cikkirónak a a felhívás, melyet 8-uozi önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága írt alá s melyben — ékes től nyelven — az összes tűzoltó-egyletek felhivatnak, hogy válasszák meg Kohút Jozsef urat, — a martoni tűzoltó-egylet parancsnokát — közli akaratul az összes turóci egyletek foparancsnokává, minthogy — mondja a felhívás — úgy is ilyenül ismerik el úgy a tűzoltóság, mint a megye tekintetes előjárósága — s azt teszi hozzá a felhívás, hogy az önk. hozzájárulása nélkül is kiálljunk K úrnak az említett megérdemelt diplomát mi magunk. Elismerjük mi is Kohút úr érdemét a martoni s a szomszédos tűzoltó egyletek megalakítása körül; elismerjük szakértelmét s ez úgy irant mindenkor tanusított buzgalmit; megis — a cikkirójával együtt — volna nehany szavunk ehhez a kandidációhoz, a nélkül, hogy a jelölt személyét érinteni akar-nók. Mindenek előtt a felhívás azon pontját vonjuk kettegbe, hogy a jelölt urat a megye tekintetes előjárósága — foparancsnokul ismerne el; sőt a cikk írója több turóci egylettel lepett érintkezésbe, a kik tiltakoztak a felhívást közzétett 8 egylet kidványa ellen, — tehát azt sem lehet állítani, hogy a jelölt urat az összes turóci egyletek foparancsnokul tekintenek. Hogy ezt maguk a felhívás kibocsátói is érzik, tudják, világosan mutatja a záradék, hogy »az önk. hozzájárulása nélkül is kiálljunk a foparancsnoki diplomát a jelölt részére. De eltekintve a felhívás ezen fogatkozásaitól, nekünk elvi szempontból is állást kell foglaljunk a felhívásban történt jelöléssel szemben. Állást kell foglaljunk első sorban azért, mert nekünk úgy érzünk, hogy a 8 egylet, megfeledeztek arról, hogy pár évvel ezelőtt, mikor a tűzoltó-egyletek rohamos gyorsasággal alakultak Turócban s a mikor sőt volt, hogy a törvény értelmében tűzoltó szövetkezetet alakítanak a megyei egyletek, akkor már volt egy jelölés, akkor történt megállapodás — nem tudjuk, hivatalosan-e, vagy csak privát beszélgetések közben, de történt megállapodás és pedig olyan személyben, aki semmiképen nem érdemelné meg, hogy egyszerűen megfeledezzenek róla. Tudja mindenki, hogy akkor Révay Gyula bíró volt a foparancsnok jelölt. Miért kell most más? Magunk is tiltakoznánk azon gyánúsítás ellen, mint ha a nemes bárónak azon ténye, hogy a kis selmeci és prícoipai tűzoltó egyletnek a magyar vezénységet vezette be, bünül rovott-nék fel; de lehetnének, akik erre gondolnának, hogy most más jelöltetett az ő helyébe. Tény, hogy nálunk a tűzoltóság több, mint kosztasz szervezet, mert társadalmi, sőt kulturális tényező is. Epen azért mi Révay Gyula báró úr személyében a legmó-tóbb vezetőjét látók a tűzoltó szövetkezetnek — amint ezt lapunknak annak idején ki is fejeztük. Az ő személyében biztosított birnánk arra nézve, hogy a turóci tűzoltó egyletek — kivanatos testvéri szövetsége hatványozott, célirányos törekvással szolgálja magasztos hivatását. — Es meg vagyunk győződve — ismerve Kohút úr egyszerűen — hogy senki nálunk buzgóbb támogatója nem lenne a nemes bárónak, ha az egyletek e hó 8-an Príbocon öt választanak meg foparancsnokul. Amint előre is mondtuk, nem vezet ez ügyben bennünket személy elleni odium, hanem csupán a közügy. érdeke s elvek. Egy nagy

név régi író szavai szerint — végzi a cikk írása — diligete homines, interficite errores!

— Kinevezés. A Nagy Szőlőre áthelyezett Szibelt Mária tanító nő helyébe a közoktatásügyi m. k. miniszter Mülner Kornélia tanító nőt nevezte ki a znióvárjai áll. elemi leányiskolához.

— A lipót-sz. miklósi vasúti állomáson a mult héten szep ünnepeit folyt le. A vasúti személyzett állomási főnökét Kloch Károly bárót, azon alkalmából, hogy föllelé-örre léptették elő, lélekemelő óvációban részesítette. A főnököt hétfőn délután vadaszatra hívták és a mire este visszajött, az állomási épület fénygalyakkal, lampionokkal, zászlókkal és transzparenntel gyönyörűen fel volt díszítve. Az első állomási épületlől ötven fáklyavívó ember zeneszó mellett a főnök lakásához vonult, hol egy hivatalnok szép beszéd kíséretében üdvözölte az általános tisztelt és szeretett állomási főnököt, ki a szívbel jövő kívánatokat szinte meleg szavakkal megköszönte. Az ünnepeit előadásait taracklóvások is hirdették a városiaknak. A város közönsége ez alkalommal is tisztelettel üdvözölközött csatlakozni, hogy lerója halála és elismerése adóját ez elődeltet főnök iránt, ki itteni áldados működése által bokros érdemeket szerzett magának. Kloch Károly báró azáltal is, hogy az utolsó évben nálunk önkéntes tűzoltó-egylet-egyletet alapított és annak elnt tevékeny részt vevő, a közönség örök hálaát vívta ki magának. Az ünnepeit főnök az üdvözölköket esélyre hívta meg magához és a kedvelés társaság majdnem hajnalig a legjobb hangulatban mulatott.

— Az állami iskola épülete a szerződésben kikötött határidőre: november elejére bizonyosan készen lesz; ma már úgy a külső, mint a belső vakolás készen van; a jövő héten kezdődnek az asztalos, lakatos és úveges munkák, valamint a külső színezés, vagyis az egész épületnek kékes-szürke színre való befestése. A hátralevő munkát novemberig bizonyosan és kényelmesen elvégezik.

— A kortinyai fürdőben, a hozának beküldött 26. kimutatás szerint augusztus 24-ig 1503 állandó vendég keresett üdülést és javulást.

— A kolera Hamburgban még egyre erősen szedi áldozatait, sőt most már több esetet konstataáltak Berlinben és Németország más városáiban, valamint egyes tartományokban is. Az óvintézkedések szigorú Hamburgban már annyira meg, hogy az oda utazó egynék onnan sem tovább, saziort csak helyeselni lehet, mert ezáltal valamennyi útja van vágya a járvány tovább terjedésének. Csak a minapán lehetett látni a rutkai vasúti állomáson vagy kétészak Hamburgból visszautasított kivándorlót, a kik bizony magukkal hurcolhattak volna a kolera, annál bizonyosabban, mert mint egy szemtanú beszélt a határállomásokon a desinfiálás csak a pénzügyőrök szemléjére sonyavodik össze. S éppen azért megnyugvásunkra intezkedésen kívül a magyar belügyminiszter ama rendelete is, melylyel kiküldötte a közegészségi felügyelőket a határszéli vármegyékbe, hogy személyesen győződjének meg az óvintézkedések mikénti foganatosításáról.

— Nagy töl volt szerdán egész nap a valcsai hegyoldalon; a gomolygó füst — felleg a verőfényes nap dacára az egész vármegyében felült és sokan azt hitték, hogy Rajec fürdő lett a lángok martaléka. Szerencsére ezáltal nem emberi hajlékban esett kar, hanem az erdő égett, de ezen veszedelemnek is szerencsésen elejét vették alkalnyatra a szomszédos községek lakosai.

— Nagy a szárazság az egész felvidéken; Martonban a kutakból kiapadt a víz s alig lehet egynémelyikből annyit felhúzni, amennyi a napi szükségletek kielégítésére elég. Csütörtökön éjjel esett ugyan egy kis eső — hónapok óta először — de ez a kiasszított földnek edes keves volt. A milyen kitűnő természet ígért a jó tavasz, éppen olyan sanyarút hoz a forró nyár — hacsak még az ősz nem javít a dolgon.

— A lipót-tarnói önk. tűz. egylet gr. Széchenyi údon passához 25 éves szolgá-

lati jubileuma alkalmából egy magyar nyelven szerkesztett ügyiratot menesztett Konstantinápolyba, melyre a pasa egy fel-díszített és szépen kiállított okmányon letelekelt szavakkal magyarul válaszolt, megköszönte a váratlan kitüntetését, melylyel a tarnóci-egylet részéről részesült és sajnálatát fejezte ki, hogy egyelőnt a többiekkel együtt testületileg magánál nem fogadhatta.

— Halálozás. Öv. rutkai Ruttkay Boldizsárné, szül. domonocvi és lesineci Zmeskall Emilia augusztus 31-én éjjeli 11^{1/2} óra-kor, életének 86-ik évében végleglyenülésben Ruttkan meghalt. A megboldogultnak földi maradványai Nagy-Csepcsényen f. hó 2-án ág. hiv. ev. egyház szertartásai szerint megáldattak és szeptember 3-án, délutáni 3 óra-kor Ruttkan örök nyugalomra tetették. Áldás és béke lenjen porhám felett!

— Erélyes hang a borhamisítás ellen. A budapesti kereskedelmi és iparkamra kimondta, hogy egy prágai vegyész által forgalomba hozott borhamisítószereknek a magyar lapokban való hirdetések eltiltása dolgában föl újabb a kereskedelmi miniszterhez, annál inkább, mivel most már törvényes alap is van, a mennyiben az osztrák közegészségügyi tanács a szert ártalmasnak nyilvánította s annak árulását Ausztriában el is tiltotta.

— Újítás a vasúti jegyekben. A zóna-díj szabás életheletetésével a vasúti személyszállításnál használt jegyek sokfélesége jelentékenyen csökkent ugyan, de a m. kir. államvasutak a szelvényes úrjegyek, szomszédos forgalmu jegyek kivül még ma is 84 féle különböző szövegű jegyet készített. Ocskay Gusztáv és Ott Janos tervet dolgoztak ki, melyszerint a távolisági forgalom valamennyi zónája és osztályára összesen csupán tizenötféle bélyeg volna szükséges, és melylyel az összes személy- és podgász pénztárak meg volnának színhethők. A terv szerint az értékjegyek, melyekből csak tizenöt féle kell mindössze, a posta- és okmány bélyegek beszerzése körül megszokott módon ártaló lennének megszerezhetők, még az értékjegyek felragasztására szolgáló nyomtatvány tömbökben kötvé, az állam-sokoson kifüggesztve, ugyan állnának a közönség rendelkezésére. Ugyan e nyomtatványra volnának ragaszthatók a podgászszállítás értékjegyei is.

— A kassa-oderbergi vasút második vagányának építése. A kassa-oderbergi vasút már beadtá a kereskedelemügyi magy. kir. miniszteriumhoz kérvényt a Zsolnától Oderbergig fektetendő második vágány engedélyezésére tárgyában. Az építési költségek 3.200.000 forint vannak előirányozva melyből a magyarországi részre 1.300.000 forint az osztrákországi részre 1.900.000 forint esik.

— A besztercebányai kereskedelmi és iparkamra közli, hogy a körmőcbányai m. kir. bányahivatalnak 1892/93. évre ötszáz (500) hectoliter jó minőségű zabra szüksége lévén felhivatnak a szállítást szándékozók, hogy 50 krajczáros bélyeggel és egy kilogramm zabmattvánnyal ellátott írásbeli ajánlatukat f. é. szeptember hó 20-ig a kir. bányahivatalnál nyújtsák be. Közlebbi felvilágosítást a kamara ad.

— Egy magyar biztosító-társaság külföldön. Ismeretes doig, hogy hazánkban számos idegen biztosító-társaság több-kevesebb sikerrel dolgozik. E pelda által is szerkentve az »Első magyar biztosító-társaság« elhatározta, hogy életbiztosítási üzletet Németországba is kiterjesztesse és az első rendben Poroszországban fogja kultiválni. A »Magyar Pénzügy« elősírangu közgazdasági szaklap nyomon, mi is örömmel konstatajuk, hogy az »Első magyar« ezen céltudatos vállalkozása Berinben igen kedvezően fogadtattott és maga Caprivi a birodalmi kanceller érdeklődik az ügy iránt. A »Nordl. aug. Zeitung« a nemet csaszaregik organuma ez alkalomból következőleg ír a társaságról: Az »első magyar« életbiztosító társaság Poroszországban az életbiztosítási üzletet szándékozik kultiválni. Az ügy ugyan még az előkészítés stádiumában van, de alapos kilátás van rea, hogy ezen »első magyar« bizt. társaság«-nak ebbel törekvése celhoz fog vezetni. Az »első magyar« elvitatlan érdeme, hogy biztosítási intézménynek emi-

nens pontosságát Magyarországon ösmertessé vette. A közönség iránt mindig tanúsított előzékenysége által sikerült is neki tekintélyben fokozott emelkedni és magának hazájában domináló állást szerezni. Első sorban Lévy Henrik főrendiházi tagnak a társaság vezérigazgatójának és Ormody V. igazgatóhelyettesnek érdeme ez, kik még a legnehezebb miljonok közt is a helyzet magasztalán állottak.

— Az aranydarabok hazája jelenleg Nyugat Ausztrália; két ur, az aranyásó Hessnerian és Fotsgerald nem rég egy 144 uncia (9 font) súlyú darabot találtak. 24—25 uncia súlyt gyakran találnak. Egy nagy akadály van az aranyásásnak és ez a rettenetes vízhiány. Egy közönséges pohár víz ára körülbelül 5 krajcar.

— Egy igen jó komplikált fegyvert talált fel a volt honvéd százados Cing-Mars Toursban s a francia hadügyminiszterumnak be is mutatta. Ezen fegyver áll egy kardból, a melyre egy revolver van erősítve, úgy, hogy a lovas katona ezen összeállított fegyverrel, a mely nem nehezebb egy kardnál, egyszerre szurni, ütni és löni képes. Nagyobb távolvisogoknál a revolver csövét annyira hosszabbítható, hogy az karabély helyett is használható. A hadügyminiszter a feltalálót felszólította találmányát azon bizottsághoz beadni mely találmányok és lefedezésekkel foglalkozik.

— A tuljaitó reklam büntetése. A Magyar Kereskedők Lapja legutóbbi számban a következő érdekes sorokat közli: Egy kereskedő influenza-ellenes szereket hirdetett a lapokban és száz font sterling (ezer arany forintot) kínált annak, a ki az ő labdacsinak két heti használat után, az influenzát megkapná. Egy angol nő nevette az ajánlott labdacsokat és hat hétig használta is azokat, de az influenzát megis megkapta. Erre pert indított a labdacsin hűdetoje ellen és kérte a hirdetésben kínált száz font sterling megfizetését. Az alperes kereskedő többek közt azzal védekezett, hogy ő nem ellen őrizhette a labdacso felhasználati módját és hogy ő csak akkor tartoznék kártérítéssel ha a szer az ő üzletében használatot volna. A bíróság marasztaló határozatot hozott, mert alperes formális ajánlatot tett és felperes azt, a labdacso megvétele által elfogadta, tehát az ügylet létrejött, az pedig nem fog lattatott az ügyleti feltételek közt, hogy a használat alperes ellenőrzése alatt történjék.

— Cognac. A mostani járványos időben talán nem lesz érdektelen reprodukálni a magyar községyi és körorvosok országos egyesületének (továbbá a balneológiai egyesületnek hivatalos közlönyének a „Közégszégügyű Kalauznak” kitűnő cognac cím alatt f. é. március 20-iki számában közölt híret, annál kevésbé, mert épen a cognac az melyet a kolera ellen nagyon ajánlanak. A nevezett szaklap ezeket írja: „Ujjabb időben egy rendkívül finom és jó cognac jelent meg a közfogasztás piacán. A gróf Esterházy Géza fele cognac ugyanis úgy a tiszta előállítás, valamint szeszirtalom tekintetében oly kiváló szeszirtalom, hogy annak akár egészségesek, akár a javala, szerint betegek számára való használatát a legjobban ajánljuk. — Az orvosi gyakorlat az ujjabb terapiában lényeges szerepet juttat a cognacnak s azért azt hiszszük, hogy ezen minden tekintetben elsőrangú cognacnak megismeretéseivel és ajánlásával jó szolgálatot teszünk orvos-társainknak.

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget Szerk.

Fekete, fehér és színes selymeket, méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 200 különböző színben szállít, megrendeit egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selymgyára Zürichben.** — Mintak postafordulóval küldetnek. Svájca címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Epilepsia (eskór)

visszaszás nélkül gyógyítható. A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad levélpósta-bélyeg beküldése mellett

„Office Sanitas“ Paris
30. Faubourg Montmartre. 6—14

HIRDETÉSEK.

436 szám.
1892.

Versenyfárgyalási hirdemény.

A lipótvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén lévő nagyszombat-krakói állami közuton 1893., 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. években eszközöndő kavicsszállítás biztosítása végett a folyó 1892-ik évi szeptember hó 28-án a kereskedelemügyi m. kir. ministerium és a fennevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok utján versenyfárgyalás tartatik. Felhívattak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. ministerium segédhivatalának igazgatójához, vagy a fenneemlített államépítészeti hivatalhoz címezve, legkésőbb a kitűzött fárgyalási nap délelőtti 10 óráig nyújtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett tnyiratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a címzésen felül világosan kiírándó az államépítészeti hivatal és azon állami közút neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi minister úr Ó Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitért kömintától eltérő könyagot kívánna szállítani, — ennek, saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni, s egyúttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi minister Ó Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitért mintával azonos vagy bar attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkozni.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolc hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvenülő minden egyes állami közúti vonalra külön ajánlat nyújtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggyel látandó el és mintkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy az adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitért mennyiség után az ajánlott árak összegének 5% a kell kitenne.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem mellékelendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az arlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadotni, illetve az intézkedés a kiadatas iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstartá azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a kereskedelemügyi minister úr Ó Nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és köminták az

államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthető. Kelt Lipót-Szt. Miklós, 1892. aug. 28.

A lipótvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal:

KOMOR ARNOLD,
kir. mérnök.

Váltóleszámítolást

személyhittelt, betáblázásokat, aristolatokat, földbirtokosok, kereskedők, iparosok és hivatalnokok részére titoktartás mellett eszközöl a legkedvezőbb feltételekkel a

központi leszámítoló iroda
Budapest, Teréz-Körút 56. sz.

TISZTA VÉR

az egészség!

Titkos betegségek, arcfoltok, kiütések, sápadtság, általános fáradtság, elgyengülés előlünnek a tiszta vérnél. Ez elérhető módszerű alkalmazása által.

Teljes sikerért kereskedünk. Kérdéseknél postabélyeg melléklendő.

„Office Sanitas“ Paris
30. Faubourg Montmartre. 6—14

Az egészség ápolása.

Gyógyszerek

melyek ezer meg ezer orvosi tekintélyes és magánok bizonyítványai által kiün-tetett készítmények.

Dr. MILLER MOHSAVA

különösen jó eredménnyel hat köhögés, rekedtség, torokfájás, nyálkasság és tuberkulozis keletkezése s általában az összes lélekezési szervek koros állapot ellen, ép úgy felnőttek — mint gyermekeknek

ára 50 kr.

Dr. Miller präservatív balszama göresök ellen.

Ezen balszámot ajánljuk gyomorfájás alkalmával, gyomorgöresök, gyomor katarrhu, gyomordagadatok, hasmenés és kolikánál. Kőlikánál majdnem azonnali hat, Kitűnő hatással bír minden üdülő betegnel mivel az emésztést jelekedényen előmozdítja. Ezen kitűnő gyógyszernek nem szabad hiányozni egyetlen egy házban sem, főleg falun.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. 1/2 üveg ára 80 kr.

Főraktárral Magyar-Osztrák monarchia részére MAKOVICZKY PETER Lipót-Rózsahegyen bír

A központi szétküldési raktar van:

MILLER J.

gyógyszerésznél BRASSÓBAN (Erdély).

„Newyorki Germánia“

életbiztosító társaság

Alapított 1860-ban.

A társaság aktívai 1891. január hó 1-én 66.881.021.00 márkára rúgnak, tiszta fő-öslege pedig 3.721.271.15 márkára.

Fennállása óta 1891. január hó elsejéig a társaság:

halálesetekért	57.173.217	markát
a biztosított élete idejében esedékessé vált kötvényekért	10.632.546	
életjáradékok fejében	727.061	
fizetett ki		

1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások 32.591 kötvény 243.616.529 márká erejéig, ebből esik Európára:

18.689 kötvény 103.237.421 márká erejéig.

A társaság aktívai Európában: Ingatlan Berlinben, letételek a különböző országok kormányainál, bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556 márkára rúgnak. A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Svájcban képviselősekkel bír. Díjazásabiztatási igen jutányosak és feltételei a lehető legméltányosabbak.

Felvidgostással szolgál:

a társaság magyarországi vezérképviselőége

Budapest, V. Nádor-utca 6. sz.

Magyarországi referentiák: Pesti magyar kereskedelmi bank, Bokros Elek, Dr. Dégen Gusztáv és Dr. Neumann Ártin országgyűlési képviselők.